

Onderwerp:

Datum: 30 maart 2023
 Portefeuillehouder: M. Everhardt
 Team: Beleid Samenleving
 Steller: K.E. van Rossum
 06 25661164
 Karen.van.rossum@diemen.nl

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Tijdens de raadsbehandeling van de jaarrekening 2021 en begroting 2023 van de GR OGZ Amstelland en de GR GGD Amsterdam – Amstelland (Veilig Thuis) zijn onderstaande toezeggingen gedaan. Via deze informatie van de Wethouder kom ik de toezeggingen na:

- 1. Jaarstukken 2021 en begroting 2023 GR GGD Amsterdam Amstelland: Wethouder zegt toe meer onderzoek te doen naar de cijfers huiselijk geweld.**

Veilig Thuis:

Veilig Thuis is er voor iedereen die te maken heeft met (een vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Veilig Thuis geeft advies, neemt meldingen aan, draagt een melding over aan de juiste hulpverlening, doet zelf onderzoek en stelt voorwaarden bij onveilige thuissituaties. Bij een crisis komt Veilig Thuis direct in actie.

Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland maakt deel uit van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Amsterdam-Amstelland. De gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn zijn de opdrachtgevers

Jaarrapportage:

In de jaarrapportage van Veilig Thuis worden de aantal meldingen en adviesvragen per gemeente gerapporteerd. Verder wordt er per gemeente inzichtelijk gemaakt of het meldingen betreft van huishoudens met of zonder kinderen. Echter welke typen vormen van geweld worden gemeld wordt gerapporteerd over de gehele regio. Hierbij wordt er geen onderscheid gemaakt per gemeente. Hiervoor is gekozen, omdat in sommige gevallen de aantallen erg laag zijn en deze cijfers dan mogelijk herleidbaar zijn.

Tijdens de raadsbehandeling is toegezegd om het onderscheid van typen vormen van geweld toch inzichtelijk te maken voor Diemen. Onderstaande tabel zijn de verdiepende cijfers van Diemen ten op zichte van de jaarrapportage:

	Diemen	Percentage	Overige gemeenten	Percentage	Totaal	Percentage
Kindermishandeling	152	44%	4612	48%	4764	48%
(Ex-) Partnergeweld	149	43%	4071	43%	4220	43%
Ouderenmishandeling (ouder dan 65 jaar)	<5	1%	191	2%	194	2%
Geweld tegen ouders (onder de 65 jaar) door hun kinderen (tot 23 jaar)	29	8%	562	6%	591	6%

De jaarrapportages geven ons inzicht in de cijfers en betrekken we bij de uitvoering van de Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) 2020-2024.

Regioaanpak 2020-2024 HGKM Amsterdam-Amstelland: Veiligheid voor elkaar:

De regioaanpak richt zich dan ook op het voorkomen, stoppen en structureel oplossen van geweld. We hebben de aanpak uitgewerkt in drie speerpunten.

- Speerpunt 1: zichtbaar, bespreekbaar en ieders verantwoordelijkheid.
Dit speerpunt richt zich hoofdzakelijk op gedragsverandering bij de inwoners van Amsterdam-Amstelland, vanuit de gedachte dat wanneer inwoners eerder handelen, we (het risico op) geweld eerder kunnen stoppen. Dit doen we door het gesprek over onveiligheid open te breken, de kennis van inwoners over risicosignalen en eventuele gevolgen te vergroten en de drempel te verlagen naar advies en hulp.

Voorbeeld is de tentoonstelling van Stichting Open Mind: *Het doorbreken van de cirkel van geweld*, die in september 2022 in Diemen Zuid heeft gestaan.

- Speerpunt 2: verantwoord ouderschap en veilige relaties:
Om huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen, investeren we extra in risicogroepen. Dit is erop gericht om geweld te voorkomen, door professionals bij de aanpak te betrekken die direct contact hebben met deze risicogroepen. Dit zijn bijvoorbeeld leraren en docenten, behandelaars bij de volwassenen-GGZ, huisartsen, verloskundigen, de kinderopvang, wijkteams, en ambulante WMO-voorzieningen (zoals Hulp bij het Huishouden in verband met ouderenmishandeling).

- Speerpunt 3: geweld stoppen en structureel oplossen:
We willen geweld in gezinnen of in relaties natuurlijk blijvend oplossen. Wanneer kinderen of volwassenen acuut of structureel onveilig zijn, moeten zij kunnen rekenen op één integraal aanbod van professionals die samen met het huishouden de veiligheid herstellen.

2. Jaarstukken GR OGZ Amstelland

Wethouder geeft aan dat de weegactie wordt geëvalueerd [...] De oorzaak van het lage percentage is niet helemaal bekend [...] belangrijk dat dit verder wordt uitgezocht. Over een paar weken wordt bekeken hoe en in welke vorm dit kan worden gedeeld met de raad.

Gemeenschappelijke regeling Openbare gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland):

De gemeenten zijn in het kader van de Wet publieke gezondheid (Wpg) verantwoordelijk voor de uitvoering van openbare gezondheidszorgtaken. De gemeente Diemen neemt gezamenlijk met de Amstelland gemeenten middels de gemeenschappelijke regeling (GR) Openbare Gezondheidszorg (OGZ) Amstelland het takenpakket voor de uitvoering van de Wpg af bij de GGD Amsterdam. Hieronder vallen de bevorderingstaken, medische milieukunde, technische hygiënezorg, een deel van de openbare gezondheidszorg, infectieziektebestrijding en de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Naast deze basistaken neemt de gemeente Diemen ook nog een aantal plustaken af bij de GGD. Een van die plustaken is een extra weegmoment bij 8 jarigen.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ):

De JGZ van de GGD Amsterdam is er voor alle (ongeboren) kinderen, jongeren tot 23 jaar en hun ouder(s) /verzorger(s) in Amstelland. JGZ volgt preventief de groei en cognitieve en sociale ontwikkeling van jeugdigen en voert het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) uit. Ouders, jeugdigen en professionals kunnen bij JGZ terecht voor informatie en advies over opgroeien en opvoeden. Daarnaast monitort de JGZ de gezondheid van groepen jeugdigen. Op basis van data en trends kijkt de JGZ gericht wat er speelt en adviseert wat nodig is. JGZ is een netwerkorganisatie en werkt op individueel en collectief niveau samen met partners uit het sociale-, medische-, veiligheids- en publieke gezondheidsdomein.

Plustaak JGZ: Het extra weegmoment bij 8 jarigen in Diemen:

Overgewicht en obesitas zijn belangrijke gezondheidsproblemen. JGZ besteedt in extra consulten aandacht aan leefstijl, opvoeding en omstandigheden binnen een gezin. Het vaste moment dat er wordt gewogen is op 5-jarige en 12 jarige leeftijd. Diemen heeft een extra weegmoment voor 8 jarigen ingekocht bij de JGZ om eerder te signaleren en anticiperen op ongezond gedrag van kinderen.

Evaluatie extra weegmoment 8 jarigen in Diemen:

Tijdens de raadsbehandeling werd gevraagd naar de effectiviteit van het extra weegmoment. De wethouder heeft aangegeven hier een terugkoppeling op te geven. Het ging dus niet om het percentage van de bereikbaarheid, maar om de effectiviteit van het weegmoment.

Het extra weegmoment:

Als er op 8-jarige leeftijd ten opzichte van het vorige meetmoment een (aanzienlijke) stijging in het gewicht is of het kind heeft of gaat richting ondergewicht, overgewicht of obesitas, dan volgt een vervolgactie/vervolgtraject bij een jeugdverpleegkundige of jeugdarts. Vervolgtrajecten bestaan vaak uit meerdere afspraken. Daarbij worden de volgende acties gedaan: o.a. in kaart brengen van het eetgedrag, tussendoortjes, frisdrank gebruik, beweging, schermgebruik, slapen, met bijbehorende leefstijladviezen/voorlichtingsmateriaal 'gezonde voeding' doornemen, emotionele aspecten bespreken (o.a. pesten, zelfacceptatie etc.), motiverende gespreksvoering, kinderen mee laten denken in vervolgstap(pen) wat haalbaar en vol te houden is, pedagogische adviezen voor ouders, verwijzingen naar o.a. Fitkids, diëtiste, kinderarts, aanmelding Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Het is een vrijblijvend meet- en weegmoment en ook eventuele vervolginzet is vrijblijvend en hangt van de motivatie van kind en ouders af. Vervolgtrajecten die niet tot stand kwamen, hadden diverse redenen. Sommige ouders gaven na telefonisch contact aan geen interesse te hebben of wilden het graag 'zelf doen', sommige kinderen waren al in zorg bij bijvoorbeeld de kinderarts of diëtiste.

De weegactie is inmiddels geëvalueerd en geeft de volgende uitkomsten:

- De doktersassistenten voeren het meten en wegen van de 8-jarigen uit. Bijna alle 8-jarigen worden gemeten en gewogen. In 2021 zijn 298 8-jarigen gemeten en gewogen, dat is op 307 8-jarigen totaal in Diemen (volgens het CBS) een uitstekend percentage van 97%.
- Om de effectiviteit te meten is er een steekproef uitgevoerd onder vier van de zeven scholen in Diemen. Over de twee schooljaren genomen (2020-2021 en 2021-2022) zijn er op de vier scholen in totaal 291 kinderen gemeten en gewogen, waarvan 55 verhoogd gewicht hadden (19%). 22 van de 55 waren nieuw in beeld (40%). 37 van de 55 namen vervolgens deel aan een vervolgtraject (67%). Bij 20 daarvan was het BMI na/gedurende het vervolgtraject gedaald (54%). Bij 7 bleef het stabiel (19%) en bij 7 was het gestegen (19%). De percentages zijn niet significant. Ze zijn er meer om een beeld te geven van het extra meet- en weegmoment.

Door het extra weegmoment op 8 jarige leeftijd hopen we eerder ongezond gedrag te signaleren. Door al vroeg aandacht te besteden aan bewegen en gezonde voeding wordt de kans vergroot dat kinderen op latere leeftijd een gezond gewicht krijgen.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Nee

Samenvatting

Tijdens de raadsbehandeling van de jaarrekening 2021 en begroting 2023 van de GR OGZ Amstelland en de GR GGD Amsterdam – Amstelland (Veilig Thuis) zijn onderstaande toezeggingen gedaan:

- *Meer onderzoek naar de cijfers van Huiselijk geweld:* In de jaarrapportage van Veilig Thuis worden de aantal meldingen en adviesvragen per gemeente gerapporteerd. Echter welke typen vormen van geweld worden gemeld wordt gerapporteerd over de gehele regio. Hierbij wordt er geen onderscheid gemaakt per gemeente. Hiervoor is gekozen, omdat in sommige gevallen de aantallen erg laag zijn en deze cijfers dan mogelijk herleidbaar zijn. In deze informatie van de wethouder zijn de typen vormen van geweld inzichtelijk gemaakt voor Diemen.
- *De extra weegactie bij 8 jarigen van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) wordt geëvalueerd, hierover zal een terugkoppeling gegeven worden:* Bijna alle 8-jarigen in Diemen worden gemeten en gewogen, een percentage van 97%. Om de effectiviteit te meten is er een steekproef uitgevoerd onder vier van de zeven scholen. In totaal 291 kinderen gemeten en gewogen, waarvan 55 verhoogd gewicht hadden (19%). De percentages zijn niet significant, ze zijn er meer om een beeld te geven van het extra meet- en weegmoment. Door het extra

weegmoment op 8 jarige leeftijd hopen we eerder ongezond gedrag te signaleren. Door al vroeg aandacht te besteden aan bewegen en gezonde voeding wordt de kans vergroot dat kinderen op latere leeftijd een gezond gewicht krijgen.

Ter inzage in iBabs

Nee

- EINDE -